

Bergvesenet

Postboks 3021, 7002 Trondheim

Rapportarkivet

Bergvesenet rapport nr BV 2044	Intern Journal nr	Internt arkiv nr	Rapport lokalisering	Gradering Fortrolig
Kommer fra ..arkiv Sulitjelma Bergverk A/S	Ekstern rapport nr "553200009"	Oversendt fra	Fortrolig pga	Fortrolig fra dato:

Tittel

Rapport fra befaring av gamle molybden gruver og skjerp i Gildeskål og Meløy.

Forfatter SKOFTELAND H. RAITH N.	Dato 1967	Bedrift Sulitjelma Gruber A/S
-------------------------------------	--------------	----------------------------------

Kommune	Fylke	Bergdistrikt	1: 50 000 kartblad	1: 250 000 kartblad
---------	-------	--------------	--------------------	---------------------

Fagområde	Dokument type	Forekomster
Råstofftype	Emneord	

Sammendrag

Kort geologisk oversikt over molybden forekomstene i Laksodal og Oterstrand i Gildeskål. Mo-mineraliseringene opptrer i pyratitt ganger i samband med granittmassivene i omrødet. Dessuten molybdenglansimpregnasjon i granitt, men disse har vært uten drivverdige gehalter. Kalkspat er vanlig i pegmatittgangene, dessuten koppekis, magnetkis og svovelkis. Gruvedrift i tidsrommet 1917 - 1947.

553.200.009

Rapport fra befaring
av gamle MoS₂ - gruber
og skjerp i Gildeskål
og Meløy

Skoftealand, H
og Raith, N

Rapport fra befaring av gamle MoS₂ - gruber og skjerp i Gildeskål og Meløy 26. - 29.9.1967.

H. Skofteland

N. Raith

117

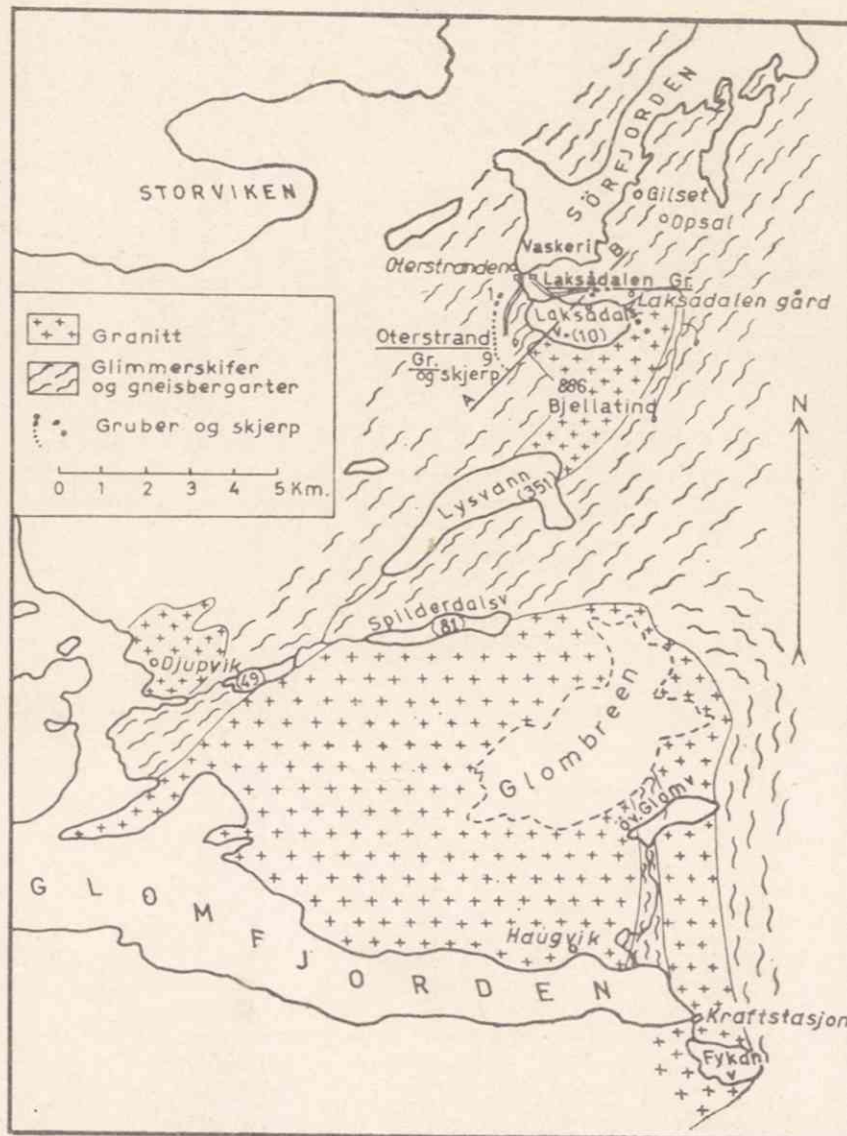

Fig. 47. Geologisk kart av Laksådalsfeltet (G. Holmsen, Rana. NGU 136).
Geological map of the Laksådal molybdenite area.

Kartet ovenfor gir en oversikt over de geologiske forhold i området. Det har vært drift igang på to steder, Laksådalen og Oterstrand (Galt-skaret) gruber. Gunnar Holmsen gir følgende utredning om de geologiske forhold: "På nordsiden av Glomfjorden opptrer der enkelte smale soner av gneis, innesluttet i det rett betydelige granittområde som er her. Bergarten som omgir granittmassivene betegnes til dels som gneis og tildels glimmerskifer. Tallrike granittganger gjennomsetter

gneissen. I gneissen finnes molybdænglans. Likeså finnes molybdænglans i kvartsganger som må oppfattes som genetisk forbundet med granittgangene, idet der er overgang mellom granittisk gangmasse og ren kvartsmasse.

I Meløy og i det sydlige av Gildeskål opptrer molybdænglans også i granittpegmatitt, således ved Glåmvatn nord for bunnen av Glomfjorden ved Galt-skartind og i Laxådalen ved Laxådalsvann. På sistnevnte sted er der drevet grubedrift på molybdænglans som foruten i pegmatitt også forekommer i kvartsgangen."

Videre er annet sted nevnt at det finnes litt molybdænglans impregnasjon i granitten ved Svabergsonen og Øverdalsønen øst for Laxådalsvann, Lysvannsonen like nord for Lysvann og Glåmsonen nord for Glomfjorden. Det er ikke funnet drivverdige forekomster av denne impregnasjonstype, men i pegmatittganger er der til dels meget rike ansamlinger av molybdænglans. Kalkspat nevnes som et vanlig forekommende mineral i pegmatittgangene og litt kobberkis, magnetkis og svovelkis. Kvarts kan finnes i ganger og store ansamlinger.

Laxådal molybdænglans grube.

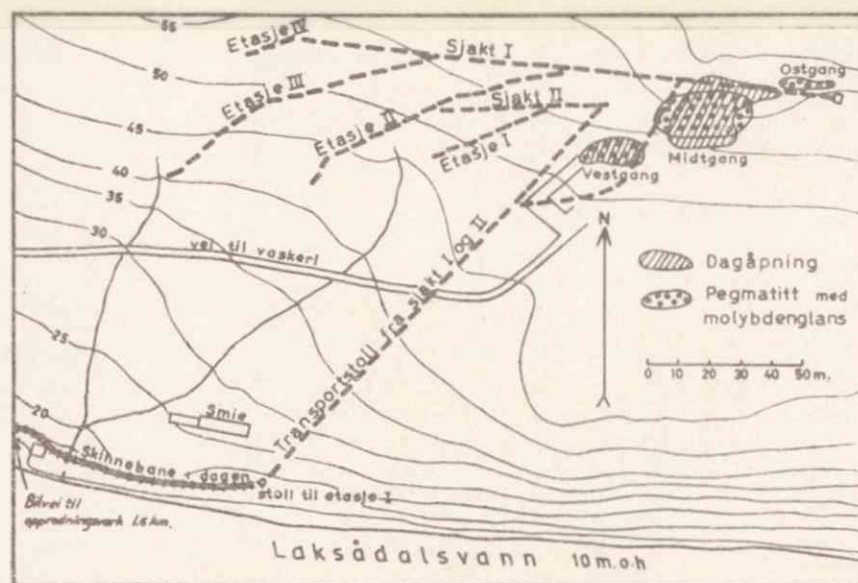

Fig. 50. Horisontalsnitt av de 3 pegmatittstokkene hvor Laksådal grube er drevet.
Laksådal mine, horizontal section of the 3 pegmatite bodies.

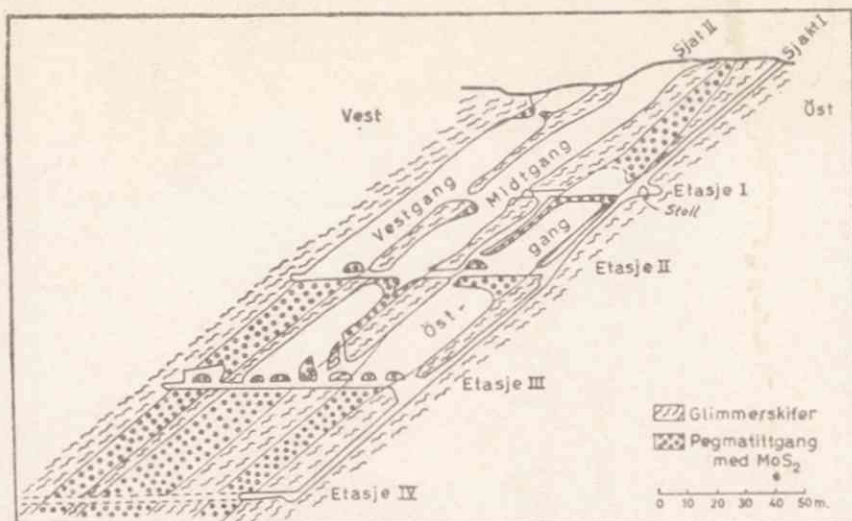

Fig. 51. Profil gjennom de 3 pegmatittstokkene på fig. 50.
Section through the three pegmatite bodies on fig. 50.

Det har her vært drift på 3 pegmatitt stokker som vist på tegningen ovenfor.

Gruven har vært i drift i tiden 1938 - 45. Største årsproduksjon 20 000 tonn med en effektiv gehalt på 0.20 % MoS₂. Totalt har det vært drevet ut 80 000 tonn rågods med en effektiv gehalt på 0,22 % MoS₂.

Produksjonen ble stoppet ved krigens slutt i 1945 vesentlig på grunn av avsetningsvansker. Det har ikke vært foretatt diamantboringer eller andre undersøkelser for å klarlegge malmsonens forløp mot dypet.

Fig. 48. Profil A-B (fig. 47), sett mot syd-øst.
Section A-B, looking SE.

Oterstrand gruber.

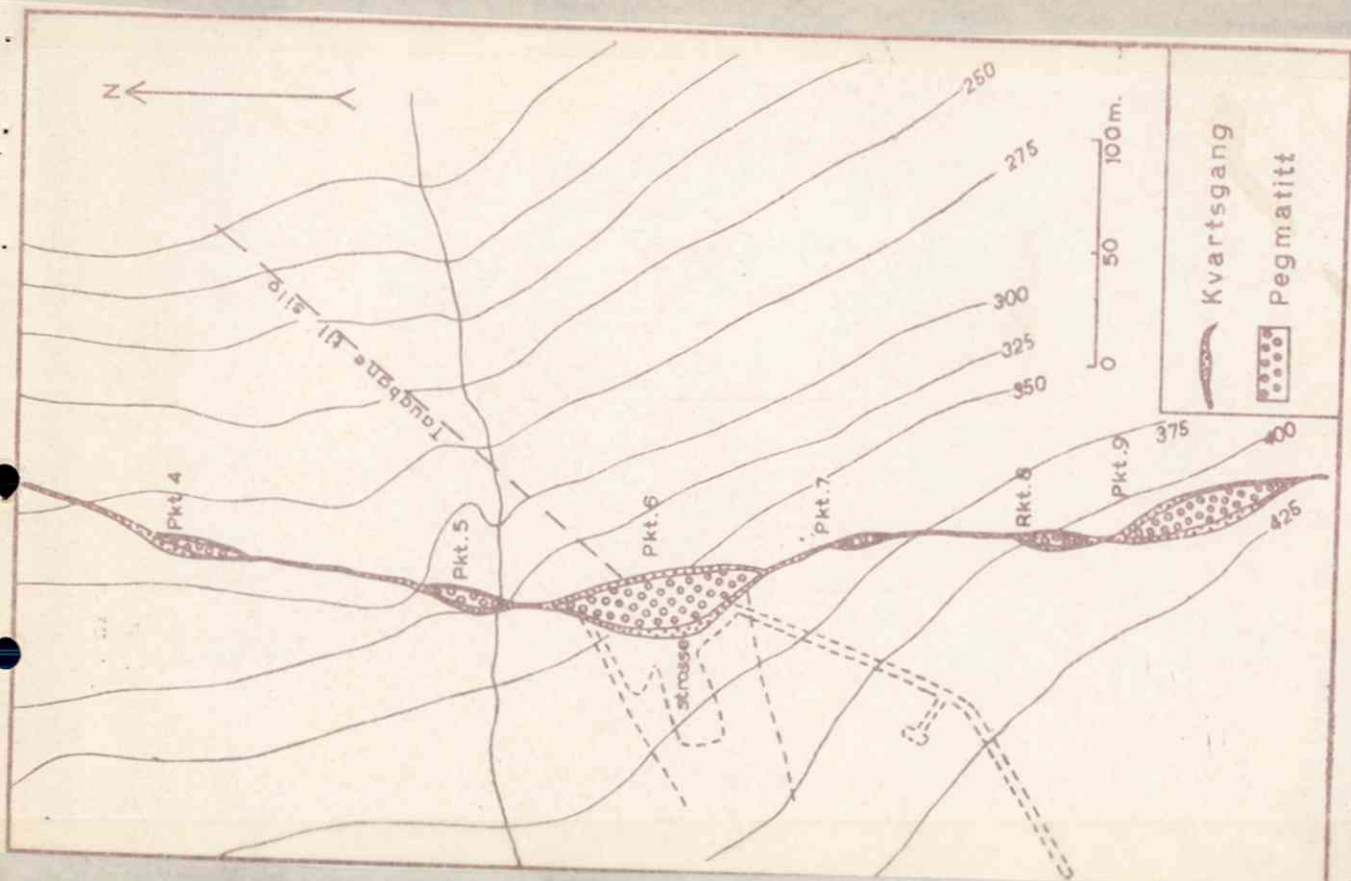

Fig. 49. Kartskisse av pegmatittstokkene ved Oterstrand. Oterstrand grube er drevet ved pkt. 6.
Oterstrand mine, showing pegmatite bodies.

Grubefeltet består av en rekke skjerpepunkter i den bratte fjellsiden i vestlig retning fra Laxådalsvannet.

Malmen finnes i pegmatitt som antas å stå i forbindelse med granitten i Bjellatind. Pegmatittene består av linjaler, stokker med fall ca. 35° mot vest og strøk nord-syd.

Det har vært drevet grubedrift på punkt 6. Ifølge enkelte rapporter er det her drevet ut ca. 21270 tonn rågods med en effektivt gehalt på 0,33 % MoS_2 . Både ved Laxådalen og Oterstrand ble det foretatt skelning av malmen før den ble påsatt vaskeriet. Dessuten er vaskeriets effektivitet ikke angitt.

Videre skal nevnes at begge gruber var i drift i tiden 1917 - 20. Da brøt man vesentlig rikmalm som ble håndskedet. I bergmesterberetningen oppgis at det i denne driftsperiode ble brutt 3462 tonn råmalm.

Svabergene.

A/S Norsk Bergverk har 7 punkter og Gidsken Jakobsen, Narvik, 2 punkter. Punktene ligger på en mineralisert sone av pegmatitisk karakter ca. 1/2 meter bred 3 - 4 meter inne i skiferen. MoS_2 mineraliseringen meget svak.

Den kan vanskelig tenkes å få noen økonomisk betydning.

Øverdalssonen sies å ha samme karakter som Svabergsonen. På grunn av uvær med snetykke fikk vi dessverre ikke befart denne.

Lysvann.

Befaring av gammelt MoS_2 -skjerp ved nordenden av Lysvann 360 m.o.h. Gikk fra Ørnes opp til vannet og rodde inn sammen med kjentmann Robert Hansen fra Ørnes.

Fant MoS_2 flere steder i kontakten mellom granitt og skifer. Videre fant vi også MoS_2 på pegmatittganger inne i granitten. Granitten i området mellom gneisene er gjennomført av en rekke pegmatittganger med opptil 3 - 4 meters mektighet. Videre en rekke smale kvartsganger i 30 - 40 cm avstand med stor utholdenhet i strøkretningen. Kvartsgangene var svakt mineralisert med kis, men vi fant ikke MoS_2 på dem.

Fjellet skråner bratt opp fra vannet og nede ved vannkanten fant vi flere pegmatittblokker med MoS_2 . Vi er temmelig overbevist om at vi ikke har funnet stedet hvor MoS_2 -mineraliseringen er rikest selv om vi holdt på i området en hel dag. Dette får det dårlige været med sne- og haglbyger ta en del av skylden for.

Vi har ikke funnet tegn som tyder på at MoS_2 mineraliseringen er knyttet til annet enn pegmatittganger.

Anmeldt 2 punkter: 7421.5 N - 543.5 Ø
7422.3 N - 452.8 Ø

Befaring av gammelt MoS_2 -skjerp nord for Glåmvann.

3 - 4 meter mektige pegmatittganger langs grensen mellom granitt og skifer. Gangene ligger i grensen eller litt inne i skiferen.

Vi kunne følge den mineraliserte pegmatittgang fra Glåmvannet opp til ca. 700 m.o.h. da vi måtte gi opp på grunn av sne.

Et sterkt mineralisert punkt 7413.55 N - 454.4 Ø er anmeldt og derved sikret i 2 år. Dette punkt har en ulike mye sterkere mineralisering enn de punkter Norsk Bergverk A/S har mutet på Svaberggangen.

Vi tok en tur innover langs Glåmvannet for å undersøke grensen mellom granitt og skifer, men kunne vanskelig finne denne. Granitten som er tegnet inn av Arne Bugge og Rutland-Nickolsen synes å være feil geografisk inntegnet. Ingen mineralisering i dette område.

Befaring av gamle MoS₂-skjerp på Jelset og Opsahl utmark.

Kjentmann Jens Arntzen Jelset. Terrenget her er sterkt overdekket. De fleste blotninger er marmor. Det finnes store kvartsforekomster i området som delvis er undersøkt av N.G.U.

Jelset utmark 7426.1 N - 453.85 Ø, gammelt mutingspunkt med MoS₂ i glimmerskifer og på små kvartslinser.

Jelset utmark 7426.1 N - 454.05 Ø, i en grøft etter et gammelt veinanlegg, MoS₂ på kvartsganger.

Opsahl utmark 7427.3 N - 456.1 Ø.

MoS₂ på kvartsganger i marmor, to prøver Raith 37/67.

Vi har ikke anmeldt punkter i nærheten av Oterstrand og Laxådal gruber.

- ./.
- Vi legger ved avskrift av utmålsforretning holdt vedrørende Laxådal og Oterstrand molybdéngruber. Før man foretar seg mer her må man komme til en ordning med de nåværende innehavere av bergrettighetene.

Laxådal grube er den mest interessante. Denne ligger geografisk utmerket til idet det kun er 1.6 km bilvei til havn, h.o.h. ca. 15 meter. Gruben står full av vann slik at den må pumpes tom før man kommer til med undersøkelser i selve gruben. Man skulle kunne undersøke malmsonens fortsettelse mot dypet ved diamantboringer fra dagen. Men forut for dette bør det foretas en detaljert geologisk kartlegging fra overflaten.

Hele området som er vist på vedlagte kartblad er tydelig infisert med MoS₂, spesielt langs grensene mellom granitt og skifer.

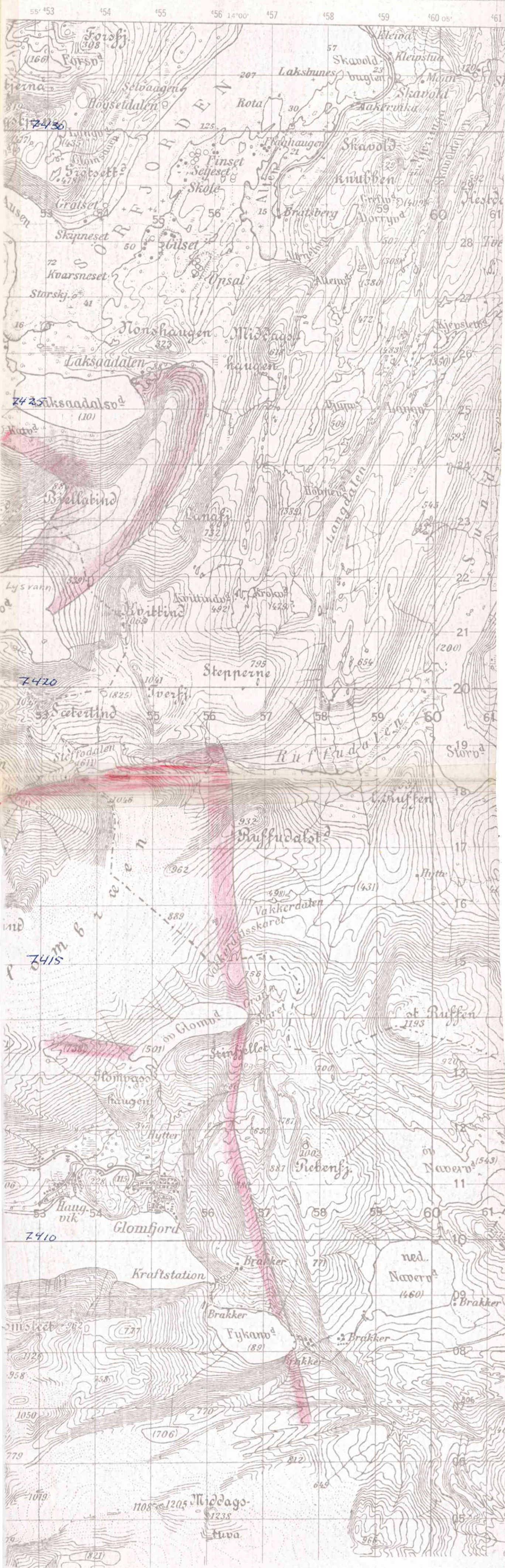
Det kunne derfor være av interesse å undersøke, kartlegge geologisk med spesiell vekt på MoS₂-mineralisering.

Omkostningene ved å ha 2 engelske geologistudenter i arbeide i 2 måneder, vil beløpe seg til ca. kr.10 000,-.

Området er hittil ikke undersøkt av andre selskaper, men med det format disse undersøkelser har fått de senere år er det høyst sannsynlig at andre vil begynne å interessere seg for feltet.

Halvard Skofteland

(sign.)

NORDLANDSKE BERGMESTEREMBEDE

MO I RANA
POSTBOKS 97 — TELEFON 342 50292

9/10-67.

Jnr. 530/67.

A/S Sulitjelma Gruber,
Sulitjelma.

VERKSKONTORET			
Ank. ^{11/10} 11/10		Besv.	
J.nr. ^{3/14} 3/14		Ark.	
VEDI		OSIS	
ØKON		VEAS	
PERS		TRAF	
INKO		GRIN	
VEBO		BERG	☒
		FORS	

Utskrift av utmålsprotokollen - Laksådalen og Oterstrand molybden-
malmfelt.

Deres brev av 6.d.mnd., ref. HaS/Wn.

././.

Vedlagt følger utskrift av utmålsprotokollen hva angår:

1. Utmålsforretning 14.juli 1950.
2. Utmålsforretning 17.september 1953.

For de 5 sider utskrift ber man om å få tilsendt kr. 10,-
idet det beregnes kr. 2,- pr. side.

Med hilsen

Mo i Rana, 9.okt. 1967.

Geir Strand
Geir Strand

U t m å l s f o r r e t n i n g .

År 1950, den 14. juli avholdtes utmålsforretning i Oterstrand, Gildeskål, i bestyrerboligen, på de fru Helga Finneid tilhørende mutinger i Oterstrand, Laksådal og Jelset. Forretningen administrertes av distriktets bergmester i overvær av Haldor Jensen og Ludvig Brettvik som rettsvitner.

For rekvirenten og sammen med denne møtte o.r.sakf. Julius Moe, Bodø, som fremla:

- 1) Bergmesterens berømmelse av 9. juli 1950 med påtegnet vedtakelse av o.r.sakf. Julius Moe.
- 2) Forkynnelse av varsel vedtatt av grunneier Thorbjørn Amundsen pr. 24. juni 1950.
- 3) Ditto vedtatt av grunneier fru Dagny Grøseth pr. 26. juni 1950.
- 4) Ditto vedtatt av staten som mutingseier ved påtegning av stevnevitne i Oslo, Oscar Engen pr. 21. juni 1950.
- 5) Ditto påtegnet for følgende grunneiere i Gildeskål ved lensmannen i Gildeskål pr. 24. juni 1950:

Jens Arntzen, Amund Gjelset, Ragnvald Jensen, Aksel Gjelset, Jens Blix, Kristine Larsen, Benjamin Hansen, Emilie Marseliusen, Rudolf og Torbjørn Amundsen, Marselius Mikalsen, Augusta Olsen, Magnus Jakobsen, Gildeskål kommune, Alf Seljeset og Lars Martiniussen, pr. 27. juni 1950. Alt ifølge bevitnelse av stevnevitne i Gildeskål, Eilif Hanssen.

Av grunneierne møtte personlig ved forretningen Magnus Jakobsen og Martinius Opsal.

- 6) Mutingsbrev av 17. mars 1947 for 2 molybdenglansanvisninger ved Oterstrand grube i Jelsets og Laksådalens utmark med fristbevillinger av 17/3 1948, 28/4 1949 og 9/6 1950.
- 7) Mutingsbrev av 17. juli 1948 for 4 molybdenglansanvisninger i Laksådalens utmark og i Galtskarfjellet i Gjelsets utmark med fristbevilling av 17/7 1949.
- 8) Brev av 6. okt. 1949 fra Industridepartementet hvori meddeles at der ikke har vært gitt konsesjon på drift av molybdenforekomstene i Oterstrand.

For staten som mutingseier i området møtte ingen representant.

Rekvirenten begjærte forretningen fremmet med ~~begjæring~~ befarings i feltet og utmål gitt etter nærmere påvisning i marken.

Utmål nr. 1 gitt ifølge mutingsbrev av 17. mars 1947, hvor funnpunkt avmerket med + i sydvestside av bergfeste mellom grubesjakte ne påvist av funnvitnene. Malmsonen er en pegmatittgang ca. 1 m.

bred og visende impregnasjon av molybdenglans.

Det forbeholdtes rekvirenten rett til å forfølge forekomsten etter dens strykende i retning V 20° S fra 1 meter øst for funnpunktet og 280 meter i vestlig retning og med lovens vierung. Grunneiere er Gildeskål kommune og Staten.

Utmål nr. 2 gitt ifølge mutingsbrev av 17.mars 1947, hvor annet funnpunkt ble påvist avmerket med + i bergfestets nordside ca. 5 m. NØ for funnpunkt nr. 1.

Det forbeholdtes rekvirenten rett til å forfølge forekomsten etter dens strykende i retning Ø 20° N fra grensen for utmål nr. 1 og 280 m. i østlig retning, og med lovens vierung. Grunneier er Amund Gjølset, eventuelt med flere.

Utmål nr. 3 gitt ifølge mutingsbrev av 17.juli 1948, hvor annet funnpunkt i Laksådalslie ble påvist avmerket med + ved en bekk. Her er en malmførende pegmatittgang på ca. $\frac{1}{2}$ m. mektighet, steilstående og strykende V 10° S.

Det forbeholdtes rekvirenten rett til å forfølge forekomsten fra funnpunktet 140 m. etter dens strykende i V 10° S og 140 m. etter dens strykende i Ø 10° N, og med lovens vierung. Grunneiere er Helga Finneid og Rudolf og Thorbjørn Amundsen m.fl..

Utmål for de øvrige 3 anvisninger i mutingsbrevet av 17. juli 1948 ble foreløpig frafalt.

Opplest og vedtatt!

Nordlandske Bergmesterembete

K. L. Bøckman (s)

Haldor Jensen (s)

Ludv. Brettvik (s)

Rett utskrift

Geir Strand

U t m å l s b r e v .

År 1953, den 17. september avholdtes utmålsforretning på Oterstrand i Gildeskål ifølge rekvisisjon av fru Helga Finneid for hennes mutinger i Oterstrand molybdenmalmfelt. Forretningen administrertes av distriktets bergmester i overvær av Amund Gjølset og Rudolf Amundsen.

For rekvirenten og sammen med denne fremmøtte o.r.sakf. Julius Moe, Bodø, som fremla:

- 1) Rekquirentens rekvisisjon av 7.aug. 1953.
- 2) Bergmesterens berammelse av 20.aug. 1953.
- 3) Forkynnelse av varsel til A/S Norsk Bergverk som innehaver av bergrettigheter i feltet, vedtatt ved brev av 18.aug. 1953 fra A/S Norsk Bergverk.
- 4) Forkynnelse av varsel til følgende grunneiere:
Gildeskål kommune, Magnus Jakobsen, Jens Blix, Alf Seljeset, Kristine Larsen, Emilie Marseliussen, Benjamin Hansen, Rudolf og Torbjørn Amundsen, Aksel Gjølset, Amund Gjølseth, Marsellius Mikalsens enke, Augusta Olsen, Lars Martiniussen, Opsal, Dagny ~~Engelset~~ Grøset, Jens Arntzen, Ragnvald Jensen.
Det ble opplyst at varselsdokumentet med de varsledes påtegninger beror hos lensmannen og vil bli tilsendt bergmesteren.
Av grunneierne fremmøtte personlig Amund Gjølset, Rudolf Amundsen og Martinius Opsahl.
- 5) A/S Norsk Bergverk er også grunneier og har mottatt varsel som sådan, vedtatt ved brev iflg. pkt. 3. Som representant møtte berging. Eyvind Flood, åflg. fullmakt av 9.sept. 1953.
- 6) Mutingsbrev av 17.mars 1947 på 2 molybdenglansanvisninger i Gjølsets og Laksådalens utmark, som der ble gitt utmål på ved forretningen 14.juli 1950.
- 7) Mutingsbrev av 17.juli 1948 på 4 molybdenglansanvisninger i Laksådals utmark og hjemmemark og i Galtskarfjellet, med fristbevilgninger av 17/7 1949, 28/8 1950 og 9/10 1951.
- 8) Mutingsbrev av 21.sept. 1950 på 12 molybdenglansanvisninger i Pålstøen, Laksådalslien, Svabergene, nedskjæringen i synken mot syd, et eldre arbeidspunkt og på bergfjellet, - alle på Laksådalens, Opsal, Gjølsets og Oterstrand grunn, med fristbevilgning av 21/9 1951.

A/S Norsk Bergverk ved berging. Eyvind Flood fremla mutings-

brev av 4.aug. 1949 på 31 molybdenglansanvisninger i Laksådalen og Oterstrand fornyet ved fristbevilling frem til 1.juli 1952. Mutingen er skjedd uten forutgående anmeldelse.

Rekvirenten begjærte forretningen fremmet med befaring i feltet og utmål gitt etter nærmere påvisning i marken. Da ingen protest ble fremsatt, bega man seg ut på befaringen.

Utmål nr. 4 ble gitt iflg. mutingsbrev av 21.sept. 1950 ved eldre arbeidspunkt i Brattmyrbakken. Fra + i vestsiden av dagskjæringen påvist av funnvitnene forbeholdtes rekvirenten rett til å forfølge forekomsten i dens strøkretning V $10-15^{\circ}$ S inntil 280 m. og M $10-15^{\circ}$ N $2\frac{1}{2}$ m. til grensen mot utmål nr. 5. Forekomsten viser en steilstående 1- $1\frac{1}{2}$ m. mektig pegmatittgang med korn av molybdenglans.

Utmål nr. 5 ble gitt iflg. mutingsbrev av 21.sept. 1950 ved samme eldre arbeidspunkt fra + i østsiden av dagskjæringen påvist av funnvitnene. Det ble forbeholdtes rekvirenten rett til å forfølge pegmatittgangen 2 meter etter strøket mot vest til grensen mot utmål nr. 4 og inntil 280 m. etter strøket mot Ø $10-15^{\circ}$ N. Utmålet er på samme steilstående pegmatittgang som utmål nr. 4.

Utmål nr. 6 ble gitt iflg. mutingsbrev av 21.sept. 1950 fra + ved nedskjæringen i synken mot syd i vestlige inngang av dagskjæringen. Pegmatittgangen med korn av molybdenglans ligger ca. 300 m. østligere og ca. 50 m. sideforskjøvet mot syd fra forrige, er steilstående med 1-2 m. mektighet og strøk V $15-20^{\circ}$ S.

Det forbeholdtes rekvirenten å forfølge forekomsten 3 m. mot øst til grensen mot utmål nr. 7, og inntil 280 m. mot vest etter strøket.

Utmål nr. 7 ble gitt iflg. mutingsbrev av 21.sept. 1950 på samme pegmatittgang som utmål nr. 6 fra + i nordvegg av dagskjæringen 8 meter østenfor forrige. Det forbeholdtes rekvirenten rett til å følge forekomsten 5 m. mot vest til grensen mot utmål nr. 6 og inntil 278 m. etter strøket mot øst.

Utmål nr. 8 ble gitt iflg. mutingsbrev av 21.sept. 1950 i Laksådalen hjemmemark nord for Laksådalsvannets østende i et oppskutt

skjerp hvor + i østsiden ble påvist av funnvitnene. Her er en steilstående pegmatittgang $\frac{1}{2}$ -1 m. bred med korn av molybdenglans og strøk $\varnothing$ 10-15° N. Det forbeholdtes rekvirenten rett til å følge malmgangen etter strøket inntil 83 m. mot øst og inntil 200 m. mot vest.

Utmål nr. 9 ble gitt iflg. mutingsbrev av 21.sept. 1950 i Svabergene 7-800 m. øst for østenden av Laksådalsvannet, hvor funnvitnene påvist 2 + med $\frac{1}{2}$ m. avstand $\varnothing$ -V i nordhellende svaberg. Her ble observert en øst-vest strykende sone med ganger og linser av pegmatitt, som viser korn av molybdenglans. Sonens bredde er opptil 10 m.. Det forbeholdtes rekvirenten rett til å følge malmsonen fra østre kryss $\frac{1}{2}$ m. mot vest til grensen mot utmål nr. 10, og inntil 282 m. mot øst etter strøket.

Utmål nr. 10 ble gitt iflg. mutingsbrev av 21.sept. 1950 på samme malmsone som nr. 9, og fra vestre kryss med rett for rekvirenten til å følge malmsonen etter strøket inntil 283 m. mot vest.

Ved alle utmål forbeholdtes rekvirenten bergverkslovens vierung.

Utmål etter mutingsbrever av 17.mars 1947 og 17.juli 1948 frafalltes foreløbig.

Det fremkom ingen protest under befaringen.

Opplest og vedtatt!

Nordlandske Bergmesterembete

K.L.Bøckman (s)

Amund Gjelseth (s)

Rudolf Amundsen (s)

Rett utskrift:

Geir Strand
Geir Strand

